

NYTT FRA GRENLAND ÆTTEHISTORIELAG

Nr. 4 September 1980

MINDRE KJENTE MANNTALL FRA 1700 TALLET

Se side 6

Eidanger Sogn

Efter Deris Kongl. May^{ts} Foged
Weledle Joachim Sveders respective
Ordre, haver jeg underskrevet Lensmand
udj Eidanger Sogn, forferdiget dette Mandtall
over Eidangers Sogns tillignede Gaarde
og indbyggere, som og Strandsiddere,
i Brewig og Porsgrund, som følger

"Efter Deris Kongl. May^{ts} Foged Weledle Joachim Sveders respective Ordre, haver jeg underskrevet Lensmand udj Eidanger Sogn, forferdiget dette Mandtall over Eidanger Sogns tillignede Gaarder og indbyggere, Saa og Strandsiddere i Brewig og Porsgrund, som følger-----

Saaledis Rigtig efter angivelse og mig er vidende, som hermed Testerer under min haand og Signette.

Lars Halvorsen

Porsgrund udj Eidanger Sogn

d. 18. xtr. 1725.

INNHold NR. 4 1980:

ZACHARIAS JONSØN SKANCKE OG HANS ÆTT.....	SIDE 3
MINDRE KJENTE MANNTALL FRA 1700 TALLET.....	SIDE 6
SPØRRESPALTEN.....	SIDE 8
LAGSNYTT.....	SIDE10
LAGETS ARKIV.....	SIDE12
TID TIL OVERS?.....	SIDE12

Redaksjonskomite:

Thor Gundersen, Bratsberg, 3700 SKIEN	tlf. 22784
Roar F. Nesse, Håvundveien 377, PORSGRUNN	tlf. 31087
Dag Straume, Camilla Colletsvei 13, 3700SKIEN	tlf. 21847

En kjent og fargerik prest (senere prost) i Telemark var Zacharias Jonsøn Skancke. Han var prest i Seljord fra 1633 til han døde i 1689. Det er mange her i Telemark som stammer fra ham, hvorav noen grener kom nedover til Gjerpen, til gårdene Gravli, Fjelldalen og Lund. Vi skal i to artikler ta for oss Zacharias og hans slekt. Denne første omhandler noe om ham selv og hans to koner, om barna og etter-slekten som kom nedover til Gjerpen. I den neste skal vi komme nærmere inn på ham selv og hans opphav.

Zacharias Jonsøn Skancke var født på prestegården i Indvik prestegjeld i Nordfjord den 4. okt. 1601. Som prestesønn skulle han selvfølgelig lære noe, og ble sendt i skole hos "den Høylærde Doctor Niels Paaschis, Biscop udj Bergen". Senere studerte han i Kiøbenhavn under Doct. Caspare Brochman. Etter endt skolegang var han rundt om på forskjellige steder, som medtjener først hos presten Knud Bang i Nordfjord i 1626, og senere hos Hr. Peder Pedersen, prest til Alstahaug i Nordland. I 1627 var han huslærer hos presten Zacharia Christopherson Holck i Romsdal og i 1629 hos Hr. Samuel på Findøen ved Stavanger. I 1631-32 var han Residerende kapellan til Solum og Melum menighet, og i 1633 ble han så kaldet til sogneprest til Seljord.

Samme år, den 30. mai ble han trolovet med Dorothea Jørgensdatter., datter av tidligere rådmann Jørgen Nielsen i Skien, og viet med henne XVIII Trinitatis 1633 (25. sept.)

Med henne hadde han 2 sønner og 5 døtre, 1 sønn og 4 døtre av disse levde i 1654, etter hans egen selvbiografi i kirkebok for Seljord. Av disse er det bare 3 døtre vi har kjennskap om, nemlig Christenze, f. 1634 - d. 1710, Maria, f. 1638 - d. 1708 og Elisabeth, f.

1. Christenze, gift 1. gang 21. aug. 1664 med enkem. Eivind Aasulfsen Garvik. De hadde 9 barn sammen, men bare to av disse levde opp, det var Anna f. 1669, gift med Søren Gunleikson Kvaale i Flatdal, og Torbjørn f. 1681, gift 1. g. med Kjetil Heljeson Midtsund i Kviteseid, og 2. g. med Knud Laupedalen.

Eivind Garvik døde i 1701 og Christenze giftet seg for 2. g. året etter, i 1702, med enkem. Jesper Jensen. Hun var da 69 år gammel.

2. Maria, gift 1. g. 21. aug. 1664 (samme dag som sin søster) med enkem. Raamund Brekke, Seljord. De hadde et barn sammen, Anna f. 1665, gift med Even Kittelson Aarhus, Seljord, Raamund Brekke døde i 1666 og Maria gifter seg for 2. g. med Tjøstulf Jøranson Ødegaarden, Seljord. De hadde flere barn, bl. a. Jøran f. 1668 død samme år. Dorothea f. 1669, død samme år, Raamund, f. 1671 -- , Zacharias f. 1673-d. 1712.

Denne Zacharias Tjøstulfsen fikk i 1695 et barn med piken Signe Mikkelsd,

nemlig Michel Zachariassen, som vi senere skal følge til Gravli i Gjerpen.

Det bør nevnes at Zacharias Tjøstulfsen giftet seg med Inger Johnsdatr. Aakre i 1701, og at piken Signe Michelsdatr. giftet seg med enkemannen Oluf Jespersen i 1710.

3. Elisabeth Zachariasdatr. ble gift 1. g. i 1662 med Taargiuls Haugstuen i Flatdal. De fikk to barn, Oluf f.1662 -- og Dorothea f.1664 --, den siste født etter farens død.

Elisabeth gift 2.g. 1665 med Niels Gunnulfsen, som da flyttet til Haugstuen hvor de senere bodde. Flere barn.

Zacharias Jonsøn Skanche's første kone Dorothea døde i mai 1643, og han gifter seg på nytt 3. nov. 1644 i Seljord kirke med Sarka Jansdatr. født i 1625, datter av Jan Giertsen i Skien. Sarka døde 28. mars 1705. Med henne hadde Zacharias 9 barn, 4 sønner og 5 døtre. Den videre skjebne til alle disse kjenner vi ikke, men vi skal ta med det vi vet. To sønner døde som små, Anders og Johan.

3. Maria Zachariasdatr. (Maria nr. 2) f.1655, død 1736, ble gift 18. febr. 1672 med Skanche's kapellan Daniel Michelsen Wulf, som tok over embedet i Seljord etter sin svigerfar. De hadde 9 barn sammen, 6 av disse døde i ung alder. De 3 som levde opp var:

Daniel Danielsen f.- død 1727, bodde på Framgaren, senere Haugstuen i Flatdal, gift med Dorte Pedersdatr. 2 barn, Daniel og Anne.

Catharina Danielsdatr. f.1693, gift med Peder Christensen Framgaren i Flatdal. To barn som levde opp, Elisabeth og Michel.

Christine Danielsdatr. f. 1684, gift med Bjørn Halvorsen Svalestuen, Flatdal. Denne Bjørn Halvorsen flytter til Fjelldalen i Gjerpen med familien ca. 1740, (han selger Svalestuen i 1739). Sønnen Bjørn Bjørner f. 1726 i Seljord død 1773 i Gjerpen, overtar Fjelldalen etter faren.

4. Gabriel Zachariassen, f.1659, død 1683 eller 84. Han var trolovet med Anna Pedersdatr. som fikk sønnen Lauritz Gabriel i 1684, etter farens død, eller som det står under morens introduksjon i kirkeboken: " Inntrod. Anna Pedersdatter af Hr. Daniel, som var min sønn Salig Gabriels Trolaafvede Hustrue ". Gabriel må være død under studier ell. lignende, ikke gravlagt i Seljord.

5. Magdalene Zachariasdatr. f. 1661, død 1735. Ved hennes dåp 24. mars 1661 var disse faddere: Anders Madtzon, Borgermester udi Tønsberg, Oufur Andersen, Raadmand udi Skeen, Vincentz Pedersen, Kongl. Majestets Foged over Telemarken. Kvinnefad. Maria, Tobias Mortens hustrue, Christense Cornelisdatr. og Rosina Mortensdatr.

Magdalene ble gift 1. g. i 1684 med Jens Pedersen Scandrup, nevnt under Klomset, senere Rudi i Flatdal. Fem barn av dette ekteskap er kjent, Jakob, Zacharias, Peder, Kirsti og Dorthe.

Jens Pedersen døde i 1692 og Magdalene gifter seg for 2. g. i 1698 med Gunlech Nichulsen Svalestuen. De bodde på Rudi. De fikk to barn:

Anne f. 1699 d. 1749, gift med Michel Zachariassen, (nevnt før), som var sønn av hennes fetter (halvfetter). Michel og Anne flyttet nedover til Gravli i Gjerpen og bosatte seg der. (mer om dem senere).

2. Sigri f. 1704- gift med Tor Tvingelid i Seljord.

Magdalene Zachariasdatr. døde i ca. 1735. Hun skulle en dag ri opp til seteren, det var varm sommer og mye klegg, hesten tok ut og hun falt av og brakk ryggen. Hun døde noen dager senere, ca. 75 år gammel.

Michel Zachariassen og Anne Gunlechsdatr. bodde på Rudi i Flatdal i 1730, sammen med enken Magdalene, hennes mor. (Mantall 1730). De hadde da datteren Ingeborg, 2 år. De fikk senere mens de bodde på Rudi Margrethe f. 1730, Gunlech f. 1731, Signe f. 1732, disse døde som små, Gunnil f. 1736, død 1748 i Gjerpen,

Michel og Anne kjøpte Gravli i 1737, men må ha bodd der tidligere da barna Zacharias f. 1736, d. 1759, Signe f. 1739, begge er født i Gjerpen.

Ingeborg Michelsdatr. giftet seg i 1751 med Gregorius Simonsen Lund i Gjerpen. (Se her Gregorius Simonsen Lund og Ingeborg Michelsdatr. Gravlis Slektbok). Her gjøres oppmerksom på at at det som står i boken om Ingeborgs opprinnelse ikke er helt korrekt, da det der er ment at hun stammer fra Daniel M. Wulf og Zacharias's annen datter Maria.

Signe Michelsdatr. ble i 1762 gift med Sigurd Nielsen, vistnok fra Haugerud. Bodde på Åmot i Gjerpen.

Anne Gunlechsdatr. døde som før nevnt i 1749, og Michel Zachariassen gifter seg på nytt med Astri Torstensdatr., viet i Gjerpen 1751.

De fikk barna : Gunnil f. 1753, Anne f. 1755, Ambor f. 1758.

Michel må ha flyttet fra Gjerpen ca. 1758 med sin annen kone og barna han hadde med henne.

- - - - -

En del data mangler i denne artikkel. Dette skyldes stort sett såkalte lakuner i kirkeboken for Seljord.

Gunnlaug og Torbjørn Aasetre

DEN INFORMATIVE

SPALTE

MINDRE KJENTE MANNTALL FRA 1700 TALLET

Det vi slektsgranskere er på jakt etter er kilder, og særlig verdifulle er kilder hvor hele familien opptrer samlet. De beste her er vel skifter, men manntall og folketellinger er også gode kilder, og kan gi en oversikt over de personer som befant seg på gårdene, og hvilken stand og alder de hadde når tellingen fant sted. Kommer man bakover i tiden er det sparsomt med disse tellinger, folketellingen av 1801er således den eldste telling fra samme årstall hele landet som er bevart.

Manntallet 1701 er jo som de fleste vet gått tapt for det meste av sør- og østlandet, og manntallet for 1664-66 gir ikke opplysninger som gir den fulle nytte, her må en vite noe fra før.

Noe avgjør det nok hvem som tok oppteignelsen og hvor fullstendig han var med å ta med seg alle. De hadde jo plikt til bare å ta med mannlige personer over 12 år, våpenføre sådanne, men særlig prestene kunne også ta med i manntallet andre personer som var på gårdene. Bare fornavn ble meget benyttet.

I Riks- og Statsarkivene finnes det derimot en del oppteignelser og tellinger av mer lokal karakter, oppbevart i pakker og som vel de fleste ikke kjenner til. Som medlem av Bokkomiteen for Eidanger Bygdebok fikk jeg således kjennskap til et manntall for Eidanger for 1725, Ved å henvende meg til Statsarkivet i Oslo, fikk jeg en fortegnelse over div. manntall fra Telemark samlet i en pakke. (se side 7)

Jeg har anskaffet manntall for Eidanger, Seljord og Sauherad på fotostad. Disse manntall er oppteignet av restektive lensmenn, og gir gode opplysninger, også alder, om menn, kvinner og barn som var på gårdene, også husmenn og tjenestefolk var tatt med.

De er selvfølgelig skrevet med gotisk håndskrift, men er klare og stort sett greie og lese, men Seljord går bare på fornavn.

Hvis noen er interessert i eller vil anskaffe selv noen av manntallene, kan dere studere den gjengjitte fortegnelse, Jeg kan også gi nærmere opplysninger til de som måtte ønske det.

Til slutt gjengir jeg forord og avslutning på liste for Eidanger sogn.

Forbjørn Aasetre

Bratsberg Len og Amt 1556-1814

M A N N T A L L

Nr.	Innhold	Anmerkninger	Gl.nr.
342	Manntall for Skien.		
	Gårdsmanntall, 1725, 1729-30 for Eidanger, Hjartdal, Sauherad, Seljord, Tinn samt Brevik og Porsgrunn.	Opplysninger om gårder og beboere (menn, kvinner, barn).	
	Manntall 1728 for Seljord og Tinn.	Husmenn og innerster.	
	"Sjelenes antall" 1782 for Drangedal med Tordal. Sannidal. Solum med Molun. Holla med Romenes og Helgen. Bo med Lunde. Sauherad med Nes. Heddal med Lisleherad. Tinn med Dal, Møl og Hovin. Hjartdal med Sauland, Gransherad og Tuddal. Seljord med Amotsdal og Flatdal. Kviteseid med Brunkeberg, Vrådal, Nissedal og Treungen. Moland med Heggland og Veum. Mo med Skafså. Lårdal med Eidsborg, Høydalsmo og Gyffjell.	Statistiske oppgaver over folketallet.	280
	"Manntall" 1782 for Nissedal, Treungen, Sundbygden, Øvre og Ytre Flåbygd, Vrådal, Morgedal, Dalene, Ordal, Ås og Sandland grend.	Menn, kvinner, barn.	
	Fortegnelse over gårder og plasser i Drangedal.	Med oppsitterne og husmennenes navn, samt antallet personer innen hver husstand.	

SPØRRE - SPALTEN

Kjenner noen til følgende personer og deres etterslekt i Skien?

Lars Bjørnsen og Gunhild Gundersdtr. reiste fra Sauherad til Berg i Bamble i 1844. Familien reiste til Porsgrunn i 1855.

Lars og Gunhild hadde disse barna:

Gunder, f. 14/1 1841 i Sauherad

Severine, f. 14/9 1844 i Bamble

Karen Berthea, f. 6/5 1848 i Bamble

Halvor, f. 1851 i Bamble

Laura, f. 1855 i Bamble

Familien er ikke oppført i folketelling 1865 for Porsgrunn, så det er trolig at de allerede var reist til Skien. I 1873 ble Karen Berthea og faren metodister (muligens noen av de andre også). Karen, som er min ane, ble som gift bosatt i Duestien, Skien. Der skal også hennes bror Gunder ha bodd.

Kan noen hjelpe?

Elisabeth Stedje 3340 Åmot, Mod

Kan De hjelpe mig med følgende spørsmål: Som medarbeider i Telemarksvingen tidsskrift for Telemark Vegvesen samler jeg stof om vegvesnet. Jeg er intressert i et bestemt nr. av bladet Vestmar, Kragerø 26. august 1870. Den dato blev Den Sörlandske Hovedveg ferdig fra Kragerø til Dördal og vegsjefen holdt tale ved opningen av vegen. Det står i nevnte nr. i Vestmar. Denne årgang av bladet er ikke og få låne på noe bibliotk, heller ikke i Oslo der har de til 1872, og i Kragerø var det brann i trykkriet. Er det noen private som kunde ha det er jeg taknemlig for en avskrift eller fotostatokopi som jeg betaler. Tror De at det kan nytte med et spørsmål i Spørrespalten om det nr. av Vestmar.?

Arbödigt.

Halvor Halvorsen

Vedk. spørsmål i Grenland Ettehistorielag.- Ole Larsen, Drangedal.

Eg kan ikkje gi sikre opplysningar om Ole Larsen, men dei notatene eg her har kan kanskje vere til hjelp i det vidare arbeidet med å finne fram.

Her følgjer nokre notater frå dei to huslydane som Ole Larsen f. 1841 kan stamme ifrå. Dersom ein kjenner namna på barna til Ole Larsen, skulle ein truleg ut frå oppkalling få ei sikrare peiling på kven Ole, som det her gjeld.

LARS OLSEN MOEN u. Hauglend, f. 5.11.1820, sønn av Ole Olsen f. 1787 o Anne Knutsdtr. f. 1789. G. 23.7.1841 m. MARTE KYSTOLF Dotter, f. ca. 1818 i Gjerstad, dtr. av Kystolf Kystolfsen.

B a r n:

1855/28
1865/4

1. Ole Larsen, f. 21.10.1841. I 1855 var han på Heldal.
2. Kystolf Larsen, f. 26.4.1845
3. Jentebarn, f. 27.9.1851 d. 4.10.1851
4. Anne Larsdtr. f. 1.11.1853
5. Knut Larsen, f. 26.7.1858.

Etter manntalet av 1865 kan det se ut som om Anne Larsdtr. er født 1855. Kanskje den Anne eg har fødselsdata på døde og at ei "ny" Anne er født seinare. Kystolf eller Tjostolf døde 2.5.1862 ved at han drukna under tømmerfløyting ved Bergvadsdammen. Kanskje var det dette som gjeld så hardt inn på mora, Marte, at ho tok sitt eige liv 8.12.1862. Eg trur det er denne Knut Larsen som døde på Holte pleieheim 1903. Han hadde då 2 mindreårige barn med seg der. Ole Larsen finn eg ikkje i manntalet av 1865, så det ligg nær å tenke at han har flytta ut.

LARS KNUTSEN TUNGEBAKKE, f. ca. 1797 på Eikeland i Gjerstad, død 22.8. 1860. Han er sønn av Knut Nilsen. G. 1.g.9.11 1829 m. Berte Isaksdtr. FOSTVEIT, f. ca. 1807 Dr.soga s. 422 G. 2.g.20.7.1838 m. ÅSE OLSDTR. RØD, f. ca. 1815 dtr. av Ole Rød. Eg trur dette må vere Olav Jørgensen Rød - Dr.soga s. 541

Eg har ikkje notater om barn frå 1. ekteskap. Heller har eg ikkje notater om når den første kona døde. 1855/28

B a r n i 2. ekteskap:

1. Berte Marie Larsdtr. f. 24.2.1839 død 27.2.1861
2. Ole Larsen, f. 19.3.1841
3. Knut Larsen, f. 23.9.1845

Åse Olsdtr. døde 16.7.1865 av tæring. Ho hadde då namnet Sørter. I manntalet av 1865 under den eine Sørter-plassen finn ein på side 4 dei to sønene hennar, Ole Larsen og Knut Larsen. Dei var då begge to skomakarar, - og begge var ugifte på den tid. Eg har ikkje nå funne notater om kor det har blitt av Ole og Knut.

Dette munnar då ut i at eg ikkje kan sei kven Ole Larsen som spørjaren er ute etter, men eg tenkte om desse opplysningane likevel kunne vere til ei viss hjelp.

Per Naas

LAGSNYTT.

Grenland Ættehistorielag vokser stadig -- også siste halvår har vi fått nye medlemmer. Vi ønsker dem velkommen og håper at de vil trives og ha utbytte av medlemsskapet i vår forening.

Siden forrige medlemsblad utkom, har vi hatt to arrangementer. Laget avholdt sitt årsmøte i Villa Fløyen, Skien, torsdag 20. mars. Det var relativt god oppslutning. Årsmelding og regnskap for 1979 ble enstemmig godkjent. På dagsordenen sto også en henvendelse fra det nystiftede Telemark Historielag med spørsmål om Grenland Ættehistorielag ønsket medlemsskap. Etter grundig drøfting vedtok årsmøtet å anbefale slikt medlemsskap.

Valgene gikk grøit unna, og deretter holdt Knut H. Strand et interessant kåseri om Tisted-slekta i Brevik og dens foregreininger. Etterpå var det kaffekos og utlodning, og slektspraten gikk livlig mellom unge og eldre utover kvelden.

Det nyvalgte styret har etter årsmøtet hatt konstituerende møte, og styret har nå denne sammensetning:

Formann	Thor Gundersen
Viseformann:	Steinar Larsen
Sekretær:	Gunnlaug Aasetre
Kasserer:	Torbjørn Aasetre
Arkivar:	Roar F. Nesse
PR-virksomh.:	Olav V. Landsverk
Styremedlem:	Irene Nilsen
Varamenn:	Harald Bomann-Larsen
	Hjørdis Valle

På årsmøtet ble Frank Beier og Birger Øvrum gjenvalgt som revisorer, med Olav Vasbø som varamann. I kaffekomiteen har vi Marie Hafsund, Nelly Nilsen, Gunnhild Reisjø Olsen og Ruth Versvik.

Vårt andre arrangement var vår årlige forsommerutflukt. Vi reiste lørdag 31. mai til det nye, flotte Riks- og Statsarkivet på Kringsjø i Oslo, hvor vår omviser var førstearkivar Engelstad, en ekspert på sitt område. Etter omvisning i lesesalen ble vi tatt med ned i „skattkamrene“, hvor vanlige besøkende aldri får komme. I flere etasjer nedover i fjellet befant seg tusenvis av hyllemeter med protokoller og dokumentpakker. Lagets medlemmer hadde vansker med å rive seg løs -- her var jo alt en slektsforsker kan ønske seg.

Etter omvisningen fikk vi benytte arkivets kantine, og deretter kjørte vi til Norsk Folkemuseum på Bygdøy, hvor vi fikk en grundig orientering og omvisning i Telemarks-stuene. En hyggelig tur, hvor været også ble riktig fint, selv om det så stygt ut fra morgenen av.

Vi har også dette siste halvåret arbeidet med å utvide vårt arkiv. Vi har bestilt manntallet fra 1664/66 også for de øvrige deler av Telemark, slik at vi får dette komplett. Likeledes har vi bestilt diverse manntall for 1720-årene, og vi tror at den vil avhjelpe et savn når det gjelder tidlige 1700-tallskilder. Vi arbeider også med å få ferdig et kartotek over 1700-tallsskifter fra Bamble sorenskriveri.

Denne våren har vi startet arbeidet med et kurs i slektsforskning, et kurs som kan holdes over kort tid, f.eks. to helger, men hvor alt vesentlig for nye slektsforskere er tatt med. Dette kan så arrangeres rundt om på steder hvor det er interesse, og vi kan på denne måten utbre vår fine hobby til nye deler av fylket.

LAGETS ARKIV

Dette inneholder for tiden følgende bøker som er til disposisjon for utlån til medlemmene:

Skiensslekten Ording-Bøyesen - Berge, Tandberg.

Fortegnelse over sorenskrivere i Norge 1591-1814 - Olafsen.

Militærbiografier 1628-1814 - Ovenstad. (under innbinding)

Manntall 1801 for hele Telemark. (ca. 50 bøker etter kirkesogn)

Manntall 1664 for nedre Telemark. (2 bøker)

Diverse manntall fra 1700-tallet. (under innbinding)

Skiftekartotek frem til ca. år 1800 for Bamle Sorenskriveri.

(under innbinding)

TID TIL OVERS ?

Vi har vært inne på den tanke at det kanskje blant våre medlemmer er noen, pensjonister eller andre, som kunne ønske å ha noe avskrivningsarbeid som tidsfordriv.

Vi kan ikke tilby noen betaling for dette, men hensikten er å gjøre navnelister og annet kildemateriale lettere tilgjengelig for oss amatørforskere. Videre har vi tenkt å orientere oss litt i datamaskinteknikken, som sikkert vil være et velegnet hjelpemiddel til vårt formål.

Skriv eller ring til en av de personer som er nevnt på side 2, og hvis vi finner det er tilstrekkelig interesse for en slik sak, vil vi prøve å få frem materiale og legge forholdene til rette.

Arkivaren.